

Retningslinjer for CKU-puljens særlige åbne vindue for

Tros- og Religionsfrihed

Januar 2021

Indhold

3-5

Retningslinier for Tros- og Religionsfrihedsvindue

Den danske indsats for Tros- og Religionsfrihed.

6-8

Ramme for CKU-puljens ToRF-vindue

Civilsamfundet - nøglen til udvikling

Menneskerettighedsbaseret udvikling

Udviklingstrekanten

9-10

Grundlæggende betingelser for støtte

Den danske organisation

Samarbejdspartnerne

Modtagerlandet

Hurtigt overblik: muligheder for finansiering

11-14

Støttemuligheder

To muligheder

Projekter

Aktiviteter

15-18

ToRF-vinduets vurderingskriterier

Vurderingskriterier og principper

Vurderingskriterier for mindre og større projekter

19-20

Ansøgninger til CKU-puljens ToRF-vindue

Sådan søges der

Bevillingsprocedurer

21-22

Forvaltning af CKU-puljens ToRF-vindue

Forvaltning af ToRF-vinduet

Danske organisationers administrative og forvaltningsmæssige ansvar

Forpligtelser ved egen forvaltning

Administrationstilskud

Tilbud om faglig bistand

22

Yderligere støttemuligheder fra CKU

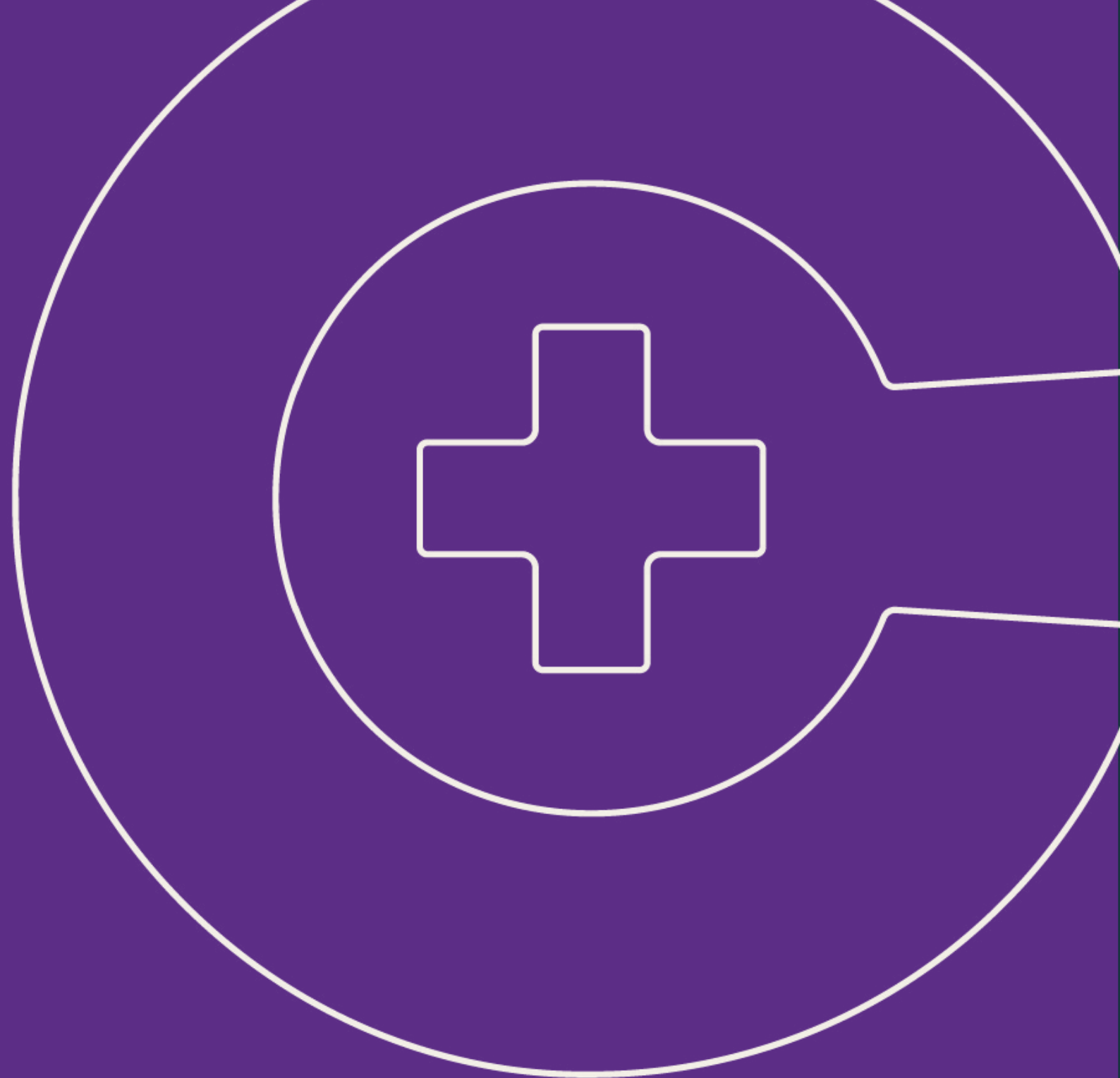
Anden økonomisk støtte

23

Om Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling

Vision, værdigrundlag og identitet

CKU's roller

Retningslinjer for

Tros- og Religions frihedsvindue

Vinduet for Tros- og Religionsfrihed er en ny støttemulighed fra 2020, som også kan søges af danske civilsamfundsorganisationer, der ikke er medlemmer af Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling (CKU) – det gælder både trosbaserede og ikke-trosbaserede organisationer. Tros- og Religionsfrihedsvinduet administreres af CKU, finansieres af Udenrigsministeriet og er underlagt regeringens strategi på området samt retningslinjer for forvaltning af tilskudsmidler fra Udenrigsministeriet til puljeordninger og netværk.

Det overordnede formål med vinduet for Tros- og Religionsfrihed (ToRF) er at finansiere projekter, der øger respekt for, samt beskyttelse og fremme af ToRF. Projekterne skal derudover være i overensstemmelse med og støtte op om regeringens strategi for ToRF. Ved ToRF forstås menneskerettigheden, som den er udtrykt i Artikel 18 i menneskerettighedserklæringen:

Enhver har ret til tanke-, samvittigheds- og religionsfrihed; denne ret omfatter frihed til at skifte religion eller tro og frihed til enten alene eller i fællesskab med andre, offentligt eller privat, at give udtryk for sin religion eller tro gennem undervisning, udøvelse, gudsdyrkelse og overholdelse af religiøse forskrifter.

Tros- og Religionsfrihed er således en fundamental menneskerettighed for alle, herunder både troende og ikke-troende. Staten har et ansvar for at respektere, beskytte og fremme tros- og religionsfrihed for alle.

Dette inkluderer:

1. Frihed til at have, vælge, skifte eller forlade en religion eller trosopfattelse.

Denne rettighed må aldrig begrænses og kaldes undertiden den indre religionsfrihed.

2. Frihed til at udøve en religion eller trosopfattelse

Enhver har frihed til enten alene eller sammen med andre, offentligt eller privat, at udøve sin religion eller overbevisning. Retten til at udøve kan under visse omstændigheder begrænses. Retten til at udøve er mange-facetteret og inkluderer rettigheder for både individer og fællesskaber, der sammen praktiserer deres religion eller trosopfattelse.

Følgende måder at udøve sin religion eller overbevisning på anerkendes internationalt:

- › at holde gudstjenester eller på anden måde samles om en religion eller trosopfattelse, samt at bygge, etablere og vedligeholde lokaler med dette formål.
- › at etablere religiøse og humanitære institutioner samt velgørenhedsinstitutioner.

- › at lave, fremskaffe og anvende ting og materialer som er nødvendige for ritualer og sædvaner, inklusiv at følge bestemte spisevaner.
- › at skrive, udgive og sprede relevante publikationer.
- › at undervise i en religion/trosopfattelse i lokaler, der er egnede til formålet samt at etablere teologiske læresteder.
- › at bede om og tage imod finansielle og andre bidrag.
- › at uddanne, udnævne eller vælge religiøse ledere og lærere.
- › at holde og fejre religiøse højtider og hviledage.
- › at kommunikere både med individer og samfundet om religiøse anliggender på nationalt og internationalt plan, herunder at kritisere eller diskutere en religion.
- › at fremvise religiøse symboler, herunder at bære religiøs beklædning.

3. Frihed fra tvang

Tros- og religionsfrihed indebærer frihed fra tvang, som hindrer mennesker i at have eller antage en religion eller trosopfattelse. Trusler, vold, diskrimination og strafferetlige sanktioner er forbudte. Frihed fra tvang gælder også individets frihed til at vælge formen for udøvelsen af sin religion eller trosopfattelse.

4. Frihed fra diskrimination

Det er forbudt at diskriminere nogen på baggrund af religion eller trosopfattelse. Forbuddet gælder diskriminering af både teistiske, ateistiske, traditionelle og ikke-traditionelle trosopfattelser, såvel som minoritetsreligioner og nye

religiøse overbevisninger. Staten skal handle aktivt for at forhindre og eliminere en sådan diskriminering i samfundet.

5. Forældres rettigheder, børns rettigheder

Forældre har ret til at give deres børn religiøs og moralsk opdragelse i overensstemmelse med deres egen trosopfattelse. Dette skal gøres på en måde, der er foreneligt med barnets voksende kapacitet til selv at tage stilling. Udøvelsen af en religion eller trosopfattelse må ikke skade barnets fysiske eller mentale sundhed eller dets udvikling. Ethvert barn har ret til at have adgang til undervisning i tros- og religionsspørgsmål i overensstemmelse med dets værgers ønsker og skal ikke tvinges til at deltage i undervisning om religion eller trosopfattelse mod værgernes ønsker med barnets tarv for øje.

6. Retten til af samvittighedsgrunde at være nægter

Retten til at være militærnægter indgår i tros-, religions-, og samvittighedsfriheden, hvilket Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har bekræftet i en dom fra 2011. Andre former for ret til at nægte af samvittighedsgrunde (fx abort, præventionsmidler og aktiv dødshjælp, samt til ægteskaber mellem to af samme køn) anerkendes af mange stater, mens andre ikke anser dette for at være en del af tros- og religionsfriheden.

7. Arbejdsgivere og ansatte

Arbejdsgivere bør vise en rimelig fleksibilitet omkring ansattes trosopfattelser og behov for at kunne udøve deres religion på arbejdspladsen. Hvad der anses for at være rimeligt varierer meget mellem forskellige typer arbejdsgivere, arbejdspladser og erhverv og i relation til forskellige former for religionsudøvelse.

DEN DANSKE INDSATS FOR TROS- OG RELIGIONSFRIHED

Udenrigsministeriet har baseret sin indsats på fire fundamentale principper:

Universel: Retten til tros- og religionsfrihed er en fundamental rettighed på lige fod med andre menneskerettigheder. Det er ikke en særlig menneskerettighed, men en universel menneskerettighed, der skal beskytte alle.

Inkluderende: Beskyttelsen i retten til tros- og religionsfrihed er bred, idet den inkluderer både retten til at tro og retten til ikke at tro. Det vil sige, at religiøse, troende, ateister, agnostikere og humanister alle er omfattet af retten til tros- og religionsfrihed. Det er derfor vigtigt at understrege "B" for "Belief" i FoRB (Freedom of Religions or Belief) i den danske indsats for at sikre tros- og religionsfrihed for alle individer.

Forebyggende: I nogle kontekster kan restriktioner og begrænsninger i individets ret til tros- og religionsfrihed fungere som en tidlig advarsel for internationale samfund om, at andre menneskerettigheder kan være i fare, så der kan handles tidligt for at sikre alle menneskerettighederne.

Udelelig: Tros- og religionsfrihed er en fundamental menneskerettighed på lige fod og udelelig fra andre menneskerettigheder, herunder fx. retten til ytringsfrihed og kvinders rettigheder.

Den danske indsats for Tros- og Religionsfrihed, herunder det særlige ToRF-vindue, indikerer således ikke, at ToRF er vigtigere end andre menneskerettigheder. Der er imidlertid et aktuelt behov for at understrege og prioritere respekten, beskyttelsen og promoveringen af ToRF som en fundamental menneskerettighed på lige fod med andre menneskerettigheder.

Ovenstående er inspireret af "Lyn-guide til Religionsfrihed", som er en dansk oversættelse af "A Quick Guide to Religious Freedom".

Læs mere om Udenrigsministeriets indsats for Tros- og Religionsfrihed:

<https://um.dk/en/foreign-policy/office-of-the-special-representative-for-freedom-of-religions-or-belief/>

Læs mere om Tros- og Religionsfrihed på onlineplatformen www.forb-learning.org, som CKU er medskaber af.

Læs mere om den aktuelle situation for Tros- og Religionsfrihed i udgivelser fra den uafhængige forskningsinstitution PEW Research på www.pewforum.org

Ramme for

CKU-puljens ToRF-vindue

De overordnede rammer for den Danida-finansierede CKU-pulje afspejler 'Verden 2030, Danmarks udviklingspolitiske og humanitære strategi'. Det betyder, at der også i behandling af ansøgninger til ToRF-vinduet lægges vægt på en menneskerettighedsbaseret tilgang, og at udviklingsindsatserne fremmer opnåelsen af Verdensmålene. Danidas 'Politik for dansk støtte til civilsamfundet' er en vigtig rettesnor for CKU-puljen og dermed også for ToRF-vinduet. Politikken har som sit overordnede formål at bidrage til udvikling af stærke, uafhængige og mangfoldige civilsamfund i udviklingslandene.

CIVIL SAMFUNDET - NØGLEN TIL UDVIKLING

Når et samfund skal beskrives, kan det gøres ved at opdele det i følgende kategorier:

- › Staten - den offentlige sektor
- › Markedet - den private sektor
- › Civilsamfundet - folkelige grupper
- › og interessefællesskaber

Civilsamfundet er en fællesbetegnelse for folkelige grupper og interessefællesskaber i samfundet, der rækker ud over familierelationer. Det kan fx være religiøse samfund, fagforeninger, interessegrupper, andelsbevægelser, humanitære-, menneskerettigheds- og udviklingsorganisationer, lobbygrupper mm.

Udviklingsarbejdet fokuserer på at udvikle civilsamfundet, fordi civilsamfundsorganisationer spiller en vital rolle i lande med social ulighed, manglende ressourcer og svage institutioner. Grupper i civilsamfundet arbejder ofte for, at marginaliserede befolkningsgrupper kommer til orde, og civilsamfundsorganisationer kan følge op på, at ressourcer fordeles retfærdigt.

Et stærkt og selvstændigt civilsamfund bidrager således til at fremme demokratisering og er en væsentlig forudsætning for langsigtet udviklingsarbejde og opnåelse af Verdensmålene.

Et stærkt civilsamfund sikrer blandt andet, at:

- › almindelige borgere får indflydelse på, at samfundet udvikler sig retfærdigt.
- › alle borgere har mulighed for at kæmpe for deres rettigheder.
- › marginaliserede grupper bliver hørt og set.
- › staten og markedet stilles til ansvar for den måde, de handler og prioriterer på.

Civilsamfundets råderum er ofte begrænset i kontekster med mange ToRF-krænkelser. De forebyggende, såvel som de mere langsigtede ToRF-indsatser under ToRF-vinduet, forventes derfor også at kunne bidrage til en forøgelse af civilsamfundets råderum i den pågældende kontekst.

MENNESKERETTIGHEDSBASERET UDVIKLING

Tros- og Religionsfrihed er en del af det samlede rettighedskompleks. Dette består af de politiske og civile rettigheder, såsom tros- religions- ytrings-, forsamlings- og foreningsfrihed, de sociale, økonomiske og kulturelle rettigheder, såsom retten til uddannelse og sundhed.

CKU anser en 'rettighedsbaseret tilgang som grundlæggende for udviklingsarbejdet.

Udviklingsindsatser, der bygger på en rettigheds- baseret tilgang, søger at ændre de strukturer og grundlæggende årsager, der skaber ulighed og fattigdom. Arbejdet udføres på baggrund af det princip, at alle mennesker er født frie og lige, og at alle har den samme ret til udvikling og lige muligheder. Derfor betragtes ethvert menneske som en rettighedsbærer. Det er formelt de statslige myndigheders (på engelsk duty-bearers) pligt at respektere og beskytte borgernes rettigheder, men uformelle duty-bearers, fx religiøse ledere, ældsteråd og samfundsledere, spiller også en vigtig rolle.

Det er en fælles forpligtelse at fremme udvikling og retfærdighed blandt alle mennesker, da alle har de samme fundamentale og ufravigelige menneskerettigheder. En rettighedsbaseret tilgang til udviklingsarbejde betyder, at udviklingsindsatser ikke blot sigter på at opfylde de umiddelbare behov for de mennesker, der er en del af et givent projekt.

Rettighedsbaseret udvikling bygger på en række principper. CKU anvender følgende fire principper:

Deltagelse: at rettighedsbærere er inkluderet og har medbestemmelse i beslutninger og processer, der har indflydelse på deres liv.

Ansvarlighed: at fremme ansvarlige, inkluderende og transparente institutioner, organer og myndigheder.

Ikke-diskrimination: at bekæmpe menneskerettighedskrænkelser og diskriminerende forskelsbehandling af marginaliserede og sårbare grupper.

Empowerment: at fremme marginaliserede og sårbare gruppers mulighed, kapacitet og evne til at fremme egen udvikling.

UDVIKLINGSTREKANTEN

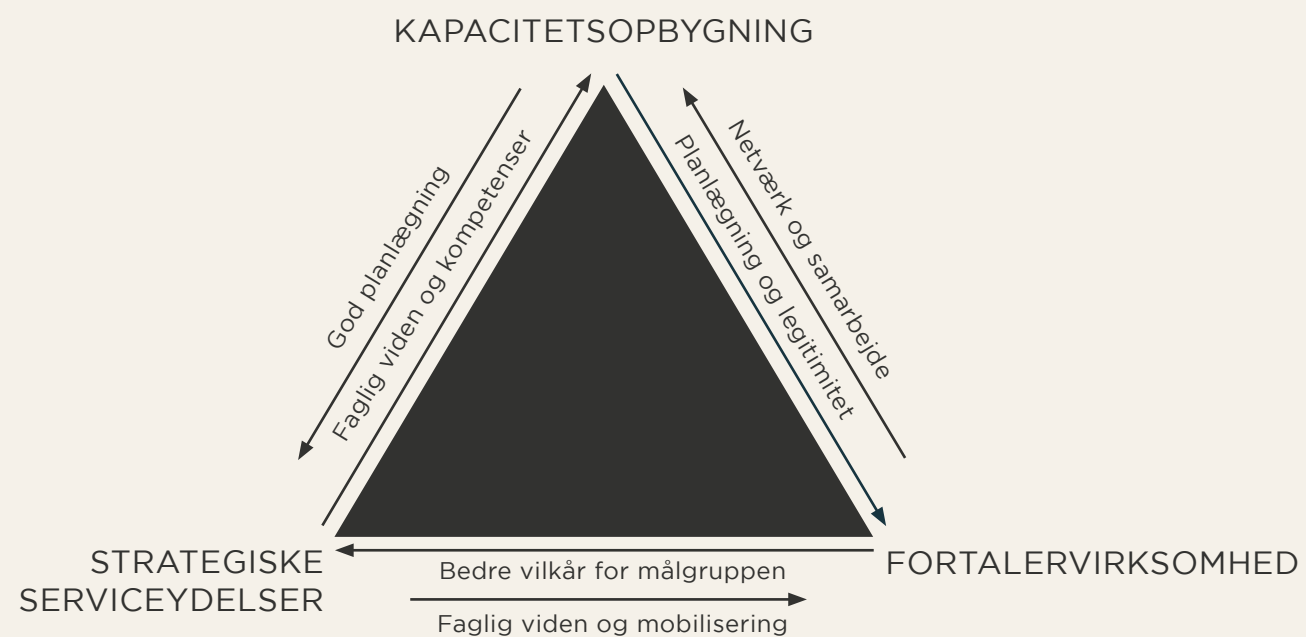
I rammerne for CKU-puljen lægges der vægt på, at udviklingsindsatserne følger Civilsamfundspolitikken balance mellem:

- › Strategiske serviceydelser
- › Kapacitetsudvikling
- › Fortalervirksomhed

Serviceydelser til fattige befolkningsgrupper (fx at bygge brønde og skoler) giver ikke varig og bæredygtig udvikling, hvis de står alene. Det har ført til stigende fokus på at udvikle lokale organisationer og målgruppers kapacitet til at udøve fortalervirksomhed overfor myndigheder til fremme af konkrete rettigheder.

Modellen Udviklingstrekanten nedenfor illustrerer, hvordan strategiske serviceydelser, kapacitetsudvikling og fortalervirksomhed i samspil kan påvirke de grundlæggende årsager til fattigdom og undertrykkelse af menneskerettighederne.

For projekter over 500.000 kr. skal serviceydelser også være forbundet med ansatser til fortalervirksomhed. Strategiske serviceydelser kan eksempelvis bidrage til styrkelse af faglig viden og kompetencer og evidens, herunder målgruppens egne historier, der kan bruges til fortalervirksomhed. De kan også bidrage til innovation, der sidenhen kan spredes i den pågældende sektor.

Grundlæggende betingelser for støtte

Det er en overordnet betingelse for støtte via CKU-puljens ToRF-vindue, at indsatsen, der ansøges om, falder inden for de rammer, som er beskrevet i det foregående.

DEN DANSKE ORGANISATION

ToRF-vinduet kan søges af alle danske organisationer, der lever op til de generelle krav i Udenrigsministeriets Administrative Retningslinjer for Puljer og Netværk. Det gælder fx organisationer, der:

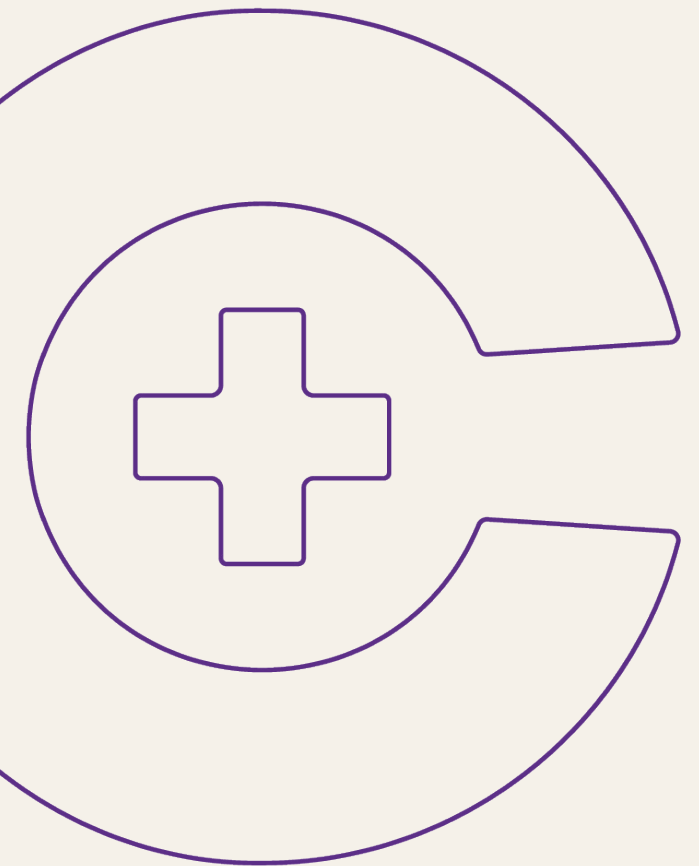
- › er private og har juridisk hjemsted og aktiviteter i Danmark. Formanden eller hovedparten af bestyrelsesmedlemmerne skal være danske statsborgere eller udlændinge med fast bopæl i Danmark.
- › har eksisteret i mindst et år.
- › har mindst 50 bidragsydende medlemmer eller støttepersoner, medmindre der er tale om paraplyorganisationer, i hvilket tilfælde kravet skal være opfyldt af minimum ét af paraplyorganisationens medlemmer.
- › har godkendte vedtægter.
- › har regnskaber, inklusiv årsregnskabet for organisationen, som er underkastet revision.

Dette inkluderer både trosbaserede og ikke-trosbaserede organisationer, samt organisationer med strategiske partnerskabsaftaler med Udenrigsministeriet. Organisationer skal have en stærk og vedvarende folkelig forankring i Danmark og skal påtage sig det fulde ansvar for ansøgninger og bevillinger under ToRF-vinduet.

SAMARBEJDSPARTNERNE

For at få støtte fra ToRF-vinduet skal:

- › der være et aktivt partnerskab mellem den danske organisation og dennes partner. For ansøgninger over 200.000 kr. skal der have været et aktivt partnerskab i mindst 1 år.
- › alle ansøgninger indsendes af og udarbejdes i et samarbejde mellem den danske organisation og partneren. Partneren kan ikke ansøge CKU-puljens ToRF-vindue direkte.
- › partneren have den nødvendige kapacitet til at gennemføre og monitorere ToRF-indsatsen.

HURTIGT OVERBLIK

- MULIGHEDER FOR FINANSIERING

CKU-puljens ToRF-vindue støtter:

- › Udgifter til aktiviteter og lokale lønninger i forbindelse med projektet
- › Investeringer, som er nødvendige for at gennemføre projektet
- › Lokale partners administration i forbindelse med indsatsen
- › Revision
- › Projektrejse
- › Delfinansiering af projekter med økonomisk tilsagn fra andre donorer
- › Kræver godkendelse af samlet budget og finansieringsplaner
- › Akutte indsatser

CKU-puljens ToRF-vindue støtter ikke:

- › Opbygning af parallelstrukturer
- › Isolerede udstyrsleverancer, biler, bygninger og grunde
- › Driftsomkostninger – dog gives støtte til opstart af nye aktiviteter i forbindelse med et projekt. Omkostningerne skal normalt reduceres i projektperioden
- › Identifikation af internationale samarbejdspartnere
- › Indsatser med helt eller delvist mål om at fremme en særlig tro eller overbevisning eller sprede et partipolitisk budskab
- › Projekter, der udelukkende kommer medlemmer af ét trossamfund til gode
- › Nødhjælp

MODTAGERLANDET

Der kan søges om støtte til projekter og aktiviteter i alle lande på DAC's liste over udviklingslande inkl. lande i den øvre og lave mellemindkomst-kategori med særligt fokus på lande, hvor der er alvorlige aktuelle eller potentielle krænkelser af tros- og religionsfriheden. *Se DACs liste her:* [DAC list](#)

Indsatserne skal målrettes særligt marginaliserede grupper. Overordnet gælder det, at jo mere velstående modtagerlandet er, jo mere vil der i vurderingen af ansøgningen blive lagt vægt på, at indsatsen kommer de mest marginaliserede, herunder fattige, undertrykte, diskriminerede og forfulgte målgrupper til gode.

Støttemuligheder

TO MULIGHEDER

Overordnet giver CKU-puljen mulighed for støtte på to områder:

› PROJEKTER

Langsigtede indsatser til fremme af ToRF (op til 3.000.000 kr.), samt mindre projekter (op til 500.000 kr.), og akutte indsatser (op til 200.000 kr.). Det er en forudsætning, at det ansøgte engagement enten vedrører nye projekter eller nye ToRF-aktiviteter i eksisterende projekter. Ansøgninger vil blive screenet for at sikre, at der ikke søges om tilførsel af yderligere midler til projekter allerede finansieret af andre puljer.

› AKTIVITETER

Kan bl.a. være netværksarbejde, forundersøgelser, kapacitetsudvikling, oplysningsaktiviteter eller aktiviteter, der styrker partnerskabet.
Beløb: 50.000-100.000 kr.

PROJEKTER

I det følgende beskrives ToRF-vinduets forskellige projekttyper og deres indhold. Det forventes, at den danske organisation bidrager til at styrke partnerens faglige og administrative kapacitet gennem projektforløbet ved monitorering af projektet og ved tæt sparring med partneren.

Vær opmærksom på, at de nævnte beløbsgrænser er maksimum grænser. Man kan altså godt søge om fx. 200.000 kr. til et projekt. Dette kan være en god idé for mindre erfarne organisationer og partnerskaber eller til pilotindsatser, da der stilles færre krav til mindre ansøgninger. For ansøgninger under 200.000 kr. er der endvidere løbende ansøgningsfrist, mens der er halvårslige frister på større projekter.

Vær også særligt opmærksom på længden af projektperioden. Korte indsatser med et højt budget kan være vanskelige at håndtere, så overvej altid, om tidshorisonten er tilstrækkelig lang til at opnå de ønskede resultater og gøre projektet bæredygtigt.

CKU står altid til rådighed med yderligere rådgivning på basis af konkrete projektidéer fra de danske organisationer og deres partnere.

Yderligere vejledning, bl.a. budgetvejledning, samt ansøgningsskemaer findes på www.drmu.org/projektstoette

STØRRE PROJEKTER

- op til 3.000.000 kr.

- › Formålet er at øge respekt for, samt beskyttelse og fremme af ToRF for målgrupper påvirket af aktuelle eller potentielle ToRF-krænkelser.
- › Kan støttes med op til 3.000.000 kr. Dog kan projektets samlede budget være endnu større, da CKU gerne ser, at man inkluderer øvrige eksterne eller egne finansielle bidrag. Der er ingen begrænsninger for størrelsen af partnerens egenfinansieringen.
- › Projektforløbet varer typisk fra halvdet til tre år og afhænger af budgetstørrelse og formål. Større projekter forudsætter en vis erfaring med ToRF.
- › Ansøgningen skal klart beskrive sammenhængen mellem strategiske serviceydelser, kapacitetsudvikling og fortalervirksomhed, og herunder hvordan disse elementer tilsammen bidrager til den ønskede forandring.
- › Projektbeskrivelse og ansøgning skal i udgangs- punktet være formuleret af partneren, som har identificeret problemstillingen, og som også er ansvarlig for projektimplementeringen.
- › Der skal indgå overvejelser om, hvordan projektet bidrager til at styrke partnerskabet, og hvilken værdi partnerskabet bringer ind i projektet. Det forventes, at større projekter bidrager til at udvikle stærke partnerskaber med fokus på organisationsudvikling, øget legitimitet og bæredygtighed hos partneren.

SAMFINANSIERING

Det er muligt at søge om forhåndstilkendegivelse af samfinansiering til større ToRF-indsatser med krav om egenfinansiering (fx EU-projekter).

- › Formålet er at understøtte, at partnere får udvidet deres finansieringsgrundlag.
- › Samfinansieringen kan maksimalt udgøre 25% (dog max 1 mio kr.) af det samlede program- eller projektbudget (dog min. 500.000 kr.).
- › Der kan maksimalt opnås støtte til én ansøgning pr. kalenderår.
- › Samfinansiering kan kun søges til projekter, hvis formål ligger inden for ToRF-vinduets formål.

MINDRE PROJEKTER

- op til 500.000 kr.

MINDRE UDVIKLINGSPROJEKTER

- › Formålet er, ligesom ved større projekter, at øge respekt for, samt beskyttelse og fremme af ToRF for målgrupper påvirket af aktuelle eller potentielle ToRF-krænkelser.
- › Danske organisationer og/eller partnere med mindre erfaring med ToRF-projekter er oplagte ansøgere, idet der stilles færre krav til projektelementer som fx. fortalervirksomhed. Der udvises også større fleksibilitet i forhold til vurderingskriterierne og gives mere plads til at opsamle erfaringer.

PILOT PROJEKTER

- › Formålet med pilotprojekter er at afprøve nye metoder, der kan opkvalificere det eksisterende udviklingsarbejde. Det kan eksempelvis være at tilføje et ToRF-element til et eksisterende arbejde for fremme af fx kvinders rettigheder, fred og forsoning eller klimaomstilling.
- › Skal indeholde dialog med eksterne aktører om metoden og mulighederne for metodens bæredygtighed og udbredelse.
- › Stiller større krav om dokumentation og erfarings grundlag, færre krav til målgruppens størrelse.
- › I pilotprojekter forventes den danske organisation at være direkte involveret i opsamlingen af erfaringer, og der er mulighed for i ansøgningen at inkludere mindre dækning af organisationens udgifter. Det forventes, at både den danske organisation samt partneren har en vis erfaring som basis for at gennemføre pilotprojekter.

AKUTTE INDSATSER (MAX 200.000 KR.)

- › Formålet med de akutte indsatser er at støtte grupper, der aktuelt udsættes for ToRF-krænkelser, eller som er i overhængende fare for at blive det.
- › Skal dokumentere aktuelle og/eller potentielle ToRF-krænkelser.
- › Stiller større krav om overvejelser i forhold til "Do No Harm-principper".
- › Der gives ikke støtte til nødhjælp, men akutte beskyttende eller forebyggende indsatser.
- › Der kan søges om støtte til advokatbi-stand.
- › I akutte indsatser skal partneren have en vedvarende tilstedeværelse i konteksten, så der om muligt kan følges op på den akutte indsats med en længerevarende forebyggende eller kapacitet-sopbyggende indsats.

Mindre projekter omfatter mindre udviklingsprojekter, pilotprojekter eller akutte indsatser. Indsatserne varer typisk fra et til tre år afhængig af budgetstørrelse og formål.

AKTIVITETER

PARTNERSKABSAKTIVITETER

- op til 100.000 kr.

- › Formålet er at fremme stærke partnerskaber, gensidig forståelse og fælles visioner for arbejdet for at fremme ToRF.
- › Aktiviteten kan ikke benyttes til regelmæssige partnerskabsbesøg, som mange danske organisationer ofte aflægger.
- › Støtten forudsætter eget bidrag fra den danske organisation på mindst 10 procent af det bevilgede beløb.

Læs CKU's positionspapir for partnerskaber på www.cku.dk/partnerskaber før I ansøger.

FORUNDERSØGELSE

- op til 100.000 kr.

- › Formålet er at støtte til udvikling af projektideer i samarbejde med partneren. For at få støtte skal partnerne have en idé til et muligt projekt, og ansøgningen skal indeholde en konceptnote samt et budgetoverslag for projektidéen.
- › Der ydes ikke støtte til identifikation af nye partnere. Der gives heller ikke støtte til selve skriveprocessen i et ansøgningsforløb.
- › Denne støttemulighed kan også bruges til at få afklaret vigtige elementer i sidste fase af en projektforberejdelse, fx konsulenthjælp til afklaring af metode eller lignende.

KAPACITETSUDVIKLING & NETVÆRK

- op til 75.000 kr.

- › Formålet er at opbygge partneres faglige kompetence indenfor menneskerettigheder og Tros- og Religionsfrihed, samt at styrke netværk og erfaringsudveksling, der mobiliserer det internationale samfund til at respektere, beskytte og fremme ToRF.
- › Kan dække tilskud til kurser, som afholdes i samarbejdslandene, i regionen og i særlige tilfælde i Danmark. Der kan desuden søges om midler til partneres deltagelse i relevante nationale, regionale og internationale netværk, konferencer, seminarer og workshops samt til udvekslingsaktiviteter hos andre organisationer, der arbejder med ToRF eller til studiebesøg.
- › Derudover kan der søges støtte til udvikling og etablering af monitorerings- og evalueringssystemer vedr. ToRF lokalt.
- › I enkelte tilfælde kan den danske organisation også sende en medarbejder til deltagelse i netværksaktiviteten, hvis dette har relevans for en fortalerrolle i Nord.

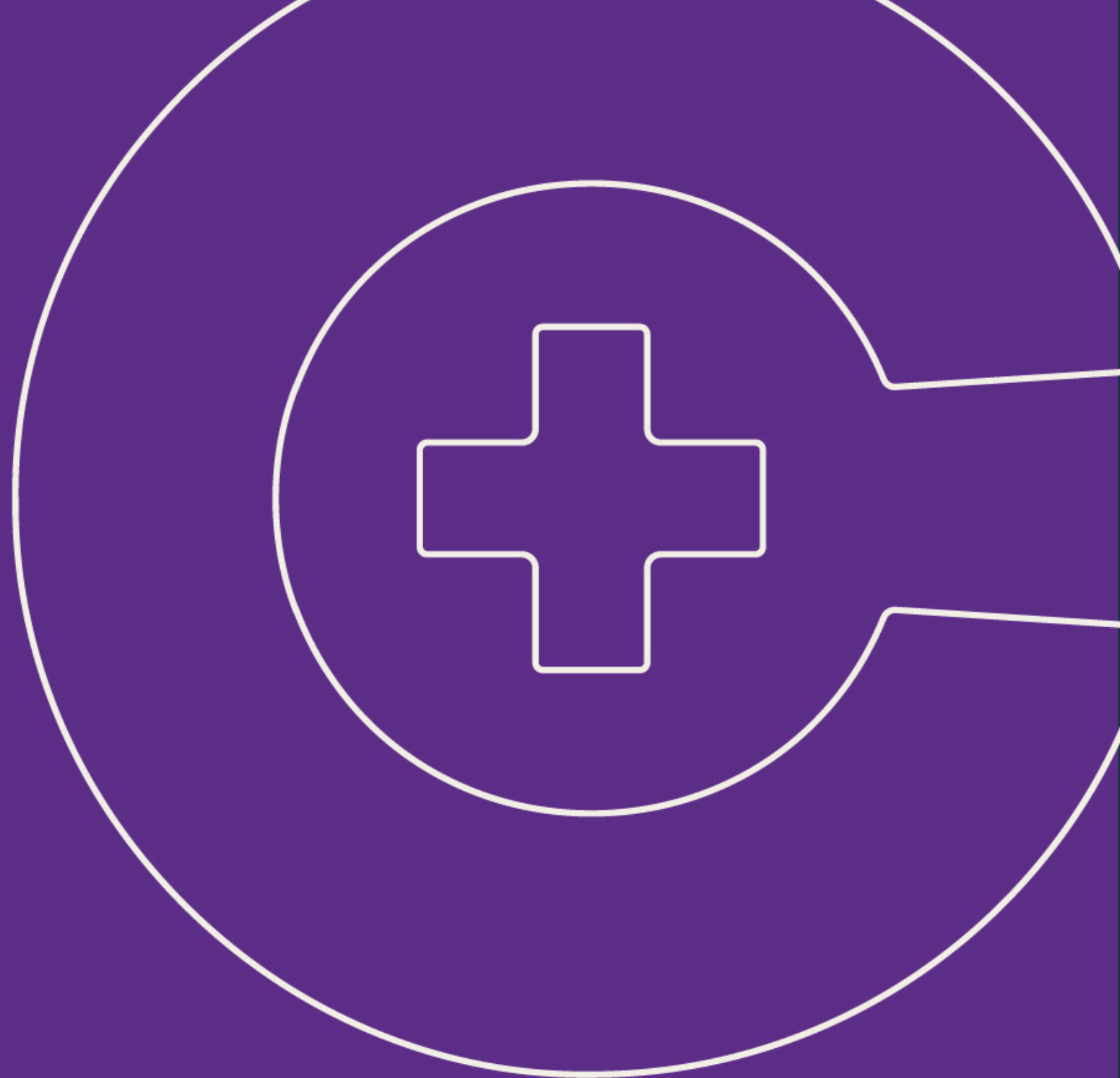
OPLYSNINGSMIDLER

- op til 50.000 kr.

- › Formålet med oplysningsmidlerne er, at der gennem uddannelse og oplysning skabes forståelse og opbakning i Danmark til arbejdet for at fremme tros- og religionsfrihed.
- › Oplysningsarbejdet skal have en bredere målgruppe end den danske organisations eget bagland.
- › Oplysningsindsatsen skal være knyttet til et relevant projekt eller aktivitet under den ordinære CKU-pulje eller ToRF-vinduet. Større beløb kan bevilges, hvis flere organisationer går sammen om en aktivitet.

ToRF-vinduets

vurderings- kriterier

I de følgende afsnit kan du se, hvad bevillingsudvalget lægger vægt på, når de vurderer og godkender ansøgninger til ToRF-vinduet.

VURDERINGSKRITERIER OG PRINCIPPER

Ved alle projektansøgninger sker der en samlet vurdering ud fra følgende syv kriterier:

1. Den danske organisation, den lokale partnerorganisation og samarbejdet imellem dem.
2. Forberedelsen af indsatsen.
3. Målgrupper/deltagere og deres relation til indsatsen.
4. Mål, strategi, sammenhæng og gennemførelse.
5. Indsatsens udfasning og bæredygtighed.
6. Indsatsens omkostningseffektivitet.
7. Sammenhængen med Regeringen og Udenrigsministeriets gældende strategier og prioriteringer i forhold til tros- og religionsfrihed.

De detaljerede kriterier, der er udfoldet på de næste tre sider, er en bruttoliste, og selvom det er vigtigt, at ansøgere overvejer alle kriterierne, vil det ikke være alle underkriterier, der er lige relevante for alle ansøgninger. Der gives point (1-4) for hvert vurderingskriterie ud fra en helhedsvurdering, hvor svage underpunkter kan opvejes af stærke.

Overordnet gælder det, at jo større beløb der ansøges om, jo højere krav vil der blive stillet.

Forandringsveje til at fremme Tros- og Religionsfrihed

Der er flere mulige forandringsveje til at fremme ToRF, men udgangspunktet er at opnå en kapacitet vedr. ToRF, der både handler om viden, holdninger og færdigheder. ToRF-projekter kan således udover træning i ToRF både indeholde dialog, diapraksis, uddannelse, bevidstgørelse (awareness raising), civilsamfund-sopbygning og national og international fortalervirksomhed. Fælles for vurderingen af ToRF-projekter under ToRF-vinduet er, at respekt for, eller beskyttelse og fremme af ToRF skal være ekspliciteret i projekt-målet, og at den valgte forandringsvej er velargumenteret og velbeskrevet.

Indsatser i skrøbelige situationer

Ved ansøgning om støtte til ToRF-indsatser i skrøbelige situationer (herunder i kontekster med voldsomme krænkelse af ToRF, langvarig voldelig konflikt eller aktuelle voldelige manifestationer af konflikt) kan der udvises fleksibilitet i forhold til nogle af vurderingskriterierne.

Fx vil offentlig fortalervirksomhed ofte være endnu mere risikobetonet i en skrøbelig kontekst, hvorfor det efter Do No Harm- principper kan være hensigtsmæssigt at begrænse denne komponent, placere indsatsen i en langsigtet strategi eller vælge en mere relationel tilgang til fortalervirksomhed.

Dette kræver, at der er en velbegrundet argumentation for den skrøbelige situation i kontekstanalysen samt i strategien.

VURDERINGSKRITERIER FOR MINDRE OG STØRRE PROJEKTER

Vurderingskriterier, der kun gælder for større projekter over 500.000 kr. er markeret med lilla skrift.

1. Vurdering af organisation, partner og samarbejdet

1.1 I forhold til den danske organisation:

- › Folkelig forankring i Danmark, gennemsigthed og demokratisk struktur.
- › Sammenhæng og relevans til organisationens øvrige udviklingsarbejde, samlede projekt-portefølje, landerepræsentation og strategier.
- › Den danske organisations faglige og/eller organisatoriske bidrag til partneren.
- › Relevans af faglig og organisatorisk kapacitet samt tidligere projekterfaring fra CISU, Danida, eller lignede dokumenterbar erfaring.
- › Erfaring og indsigt i det pågældende land, mål- gruppe og problemstilling.
- › **Track record: Hvordan gik de tidligere indsatser?**
- › Faglig og administrativ kapacitet, organisationens størrelse og den årlige projektomsætning samt tidligere erfaring med Tros- og Religionsfrihed.
- › Netværk og samarbejdsrelationer til fx. myndigheder, andre lokale, nationale eller internationale menneskerettigheds-organisationer samt andre donorer og finansieringskilder.

1.3. I forhold til samarbejdsrelationen mellem den danske organisation og partneren:

- › Relevans og historik i partnerskabet – styrken af det fundament indsatsen hviler på.
- › Sydpartnerens aktive rolle i formuleringen af indsatsen og graden af ansvar for implementeringen.
- › Klarhed over hver enkelt partners bidrag, roller og ansvarsområder.
- › **Potentialet for udvikling af partnerskabet, herunder hvordan partnerne og deres indbyrdes relation kan udvikles som følge af de gennemførte aktiviteter.**
- › **Track record: Hvordan gik tidligere fælles indsatser med denne partner? Hvordan blev der monitoreret og afrapporteret?**

1.2. I forhold til den lokale partner:

- › Legitimitet i forhold til egne medlemmer, deltagere i projektet, og målgrupper og deres interesser og problemstillinger. Herunder vurderes det, hvorvidt partneren arbejder for at fremme en transparent struktur, der muliggør, at partneren kan holdes ansvarlig af medlemmer, målgrupper og donorer.
- › Erfaring og indsigt i forhold til konteksten og tros- og religionsfrihed.
- › Strategisk relevans af ToRF for partnerens øvrige strategiske mål.

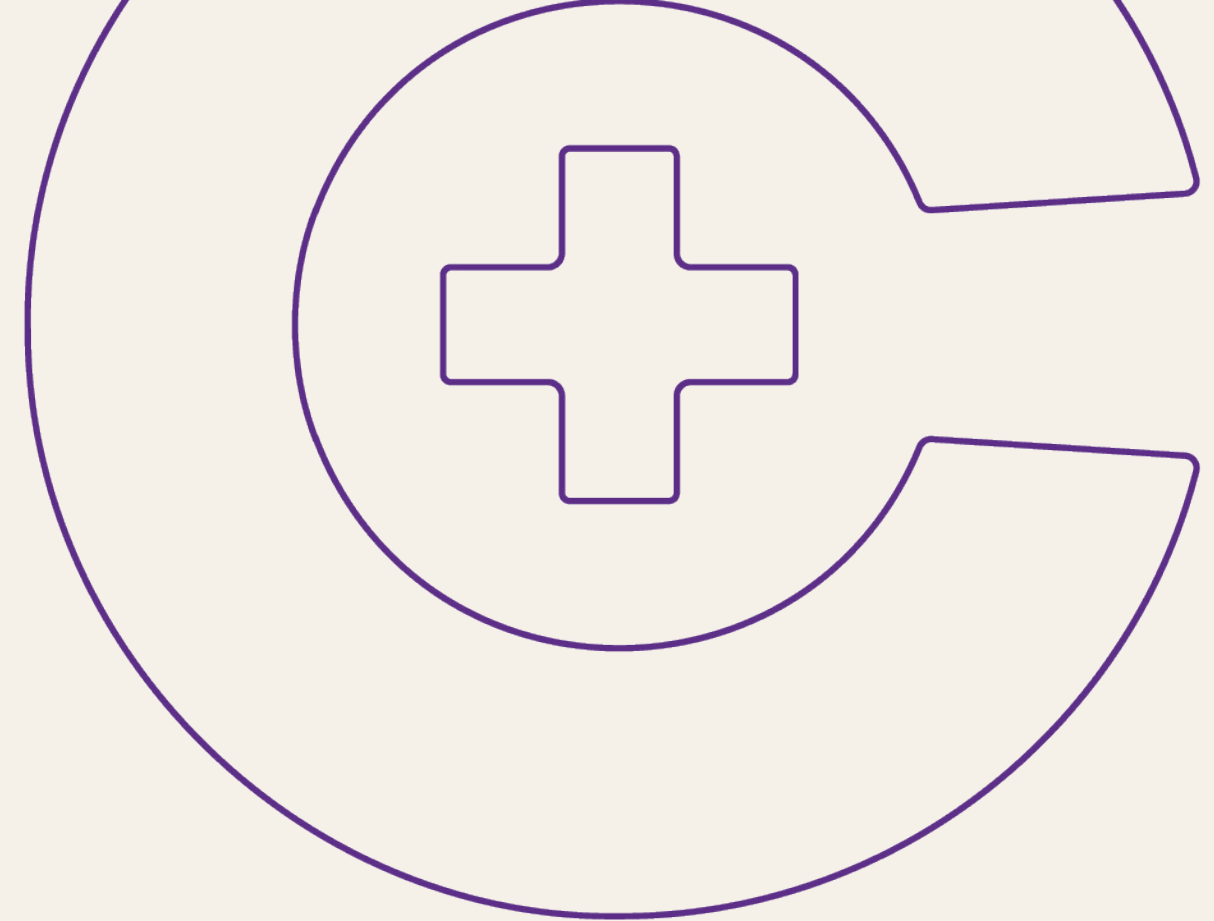
2. Vurdering af indsatsens forberedelse

- › Beskrivelsen af udgangspunktet for indsatsen, herunder opsamling fra tidligere faser og igangværende aktiviteter, relevans af interessenter og aktører, inddragelse af selve målgruppen i forberedelsen osv.
- › Kvaliteten af kontekstanalysen, herunder en beskrivelse af, hvordan tros- og religionsfriheden krænkes samt relevante muligheder for at fremme eller beskytte ToRF, samt forskellige aktørers fordele og ulemper ift. at sikre bæredygtige aktiviteter.
- › **Kvaliteten af problem- og/eller konfliktanalyse, som uddyber de kontekstuelle årsager til de aktuelle eller potentielle ToRF-krænkelser.**
- › Kvaliteten af interessentanalysen, hvor duty-bearers, rights-holders og deres

interne relation (herunder fx magtbalance og interessekonflikter) er udfoldet og partnerens særlige relationer og muligheder reflekteret.

3. Vurdering af målgrupper/deltagere

- › Den strategiske redegørelse for målgruppens antal og sammensætning (fx. minoritets- og majoritetsforhold, køn, religion, alder og social position) i forhold til indsatsens omfang og mål.
- › Udvælgelsen af målgruppen ift. forberedelsesarbejdet og princippet om ikke-diskrimination, herunder om målgruppens undergrupper og kriterier for udvælgelse beskrives, således at det sandsynliggøres, at projektet når de mest sårbare.
- › **Ansøgningens aktive stillingtagen til inklusionen af kvinder i målgruppen.**

4. Vurdering af mål, strategi, sammenhæng og gennemførelse

4.1 Mål, resultater og sammenhæng:

- › Indsatsens anvendelse af en ret-tighedsbaseret tilgang til opfyldelse af indsatsens mål og resultater.
- › Den logiske sammenhæng mellem mål, aktiviteter, forventede resultater og de problemer, som indsatsen adresserer.
- › De opstillede indikatorers klarhed, målbarhed og opnåelighed i forhold til indsatsens målsætninger.

4.2 Strategi og gennemførelse:

- › Argumentationen for sammenhæng og relevans af den valgte balance mellem strategiske serviceydelser, kapacitet-sopbygning og fortalervirksomhed.
- › Beskrivelsen af indsatsens forandringsteori med rimelige og forventelige antagelser og risikofaktorer.
- › Graden af indsatsens styrkelse af målgruppens kapacitet og mulighed for at påvirke egen livssituation, herunder indsatsens styrkelse af organiseringsformer i civilsamfundet, således at målgruppen bliver bedre i stand til at arbejde for egne eller andres rettighed til tros- og religionsfrihed.
- › Kvaliteten af plan for monitorering, evaluering og erfaringsopsamling.
- › Graden af indsatsens styrkelse af duty-bearers kapacitet til at opfylde målgruppens rettigheder, hvis duty-bearers også direkte indgår i målgruppen for projektet.
- › Graden af indsatsens styrkelse af syd-partnerens kapacitet og muligheder for at advokere for marginaliserede gruppers ToRF-rettigheder, herunder hvorvidt partneren gør strategisk brug af sine muligheder og relationer.

5. Vurdering af indsatsens udfasning og bæredygtighed

- › Sandsynliggørelsen af, at lokale partnere eller målgrupper ikke efterlades i et uhensigtsmæssigt afhængighedsforhold, når projektperioden udløber.
- › Sandsynliggørelsen af, at indsatsen fører til varige forbedringer af deltageres og målgruppers livsvilkår og/eller af partnerens kapacitet, som kan videreføres efter projektperiodens udløb.
- › Overvejelserne om projektets langsigtede betydning i forhold til dynamikken mellem minoriteter og majoriteter.
- › Overvejelserne om indsatsens bæredygtighed i forhold til projektets egne målsætninger og en mere langsigtet strategisk indsats.
- › Sandsynliggørelsen af spredning af indsatsens resultater/forbedringer.

6. Vurdering af indsatsens omkostningseffektivitet

- › Nødvendigheden af omkostninger til administration, rejser og løn.
- › Forholdet mellem indsatsens forventede resultater, aktiviteterernes omfang, målgruppernes størrelse og det samlede budget.
- › Omkostningsniveauet i forhold til den lokale kontekst – ikke mindst hvis partneren helt eller delvist selv skal stå for udgifterne i fremtiden.
- › Graden af egetbidrag fra den danske organisation.

7. Vurdering af indsatsen i forhold til Regeringen og Udenrigsministeriets gældende strategier og prioriteringer i forhold til tros- og religionsfrihed.

- › Overensstemmelse med de strategiske prioriteringer for den danske indsats for respekt, beskyttelse og fremme af ToRF som beskrevet på Udenrigsministeriets hjemmeside.
- › Efterlevelse af principperne i Danidas Civilsamfundspolitik.
- › Efterlevelse af principperne i Verden 2030 – Danmarks udviklingspolitiske og humanitære strategi.

Ansøgninger til

CKU-puljens ToRF-vindue

Der findes særlige ansøgningsskemaer for hver af de forskellige støtteformer, og de skal benyttes. Alle ansøgningsskemaer findes på:
<http://cku.dk/projektstoette/torf-vindue/>

SÅDAN SØGES DER

Sammen med skemaerne er der en vejledning til, hvordan ansøgningerne skal udfyldes, samt hvad der kan inkluderes i budgettet.

Alle ansøgninger skal indsendes elektronisk pr. e-mail.

For ansøgninger under 200.000 kr. er der løbende ansøgningsfrist. For ansøgninger over 200.000 er der to ansøgningsfrister om året.

Se datoerne på www.cku.dk/kalender

BEVILLINGSPROCEDURER

CKU's sekretariat modtager ansøgningen og tjekker, om formalia er overholdt. Der kvitteres med sags- nummer og forventet behandlingstid.

Ansøgninger under 200.000 kr. behandles af en CKU-projektkonsulent, som udarbejder en indstilling til CKU's sekretariatschef. Denne afgør, om ansøgningen godkendes eller afslås. Dog vurderes ansøgninger vedr. akutte indsatser i fællesskab med formanden for bevillingsudvalget.

Ansøgninger over 200.000 kr. vurderes af to eksterne faglige panelister med ekspertise inden for tros- og religionsfrihed samt én CKU-konsulent, som udarbejder en fælles indstilling til CKU's bevillingsudvalg.

Bevillingsudvalget har mindst fem medlemmer, som udpeges af CKU's bestyrelse efter indstilling fra CKU's sekretariat:

- › to medlemmer af CKU's bestyrelse, som sikrer den faglige forståelse for tro og religions rolle i udviklingsarbejdet.

- › tre-fem eksterne medlemmer, som har relevante erfaringer fra andre ikke-statlige danske udviklingsorganisationer eller anden faglig erfaring med udviklingsprojekter gennemført af civilsamfundsorganisationer.

Vurderingen af ansøgninger over 200.000 kr. baseres på de kriterier, som er nævnt på side 16-19, hvor kravene afstemmes i relation til både størrelse og type af indsats. Der gives 1-4 point indenfor hvert vurderingskriterie, så et projekt maksimalt kan opnå 28 point. Bevillingsudvalget fastlægger den endelige pointgivning og afhængigt af, hvor mange midler der er til rådighed i ToRF-vinduet, bevilges de højest scorede projekter.

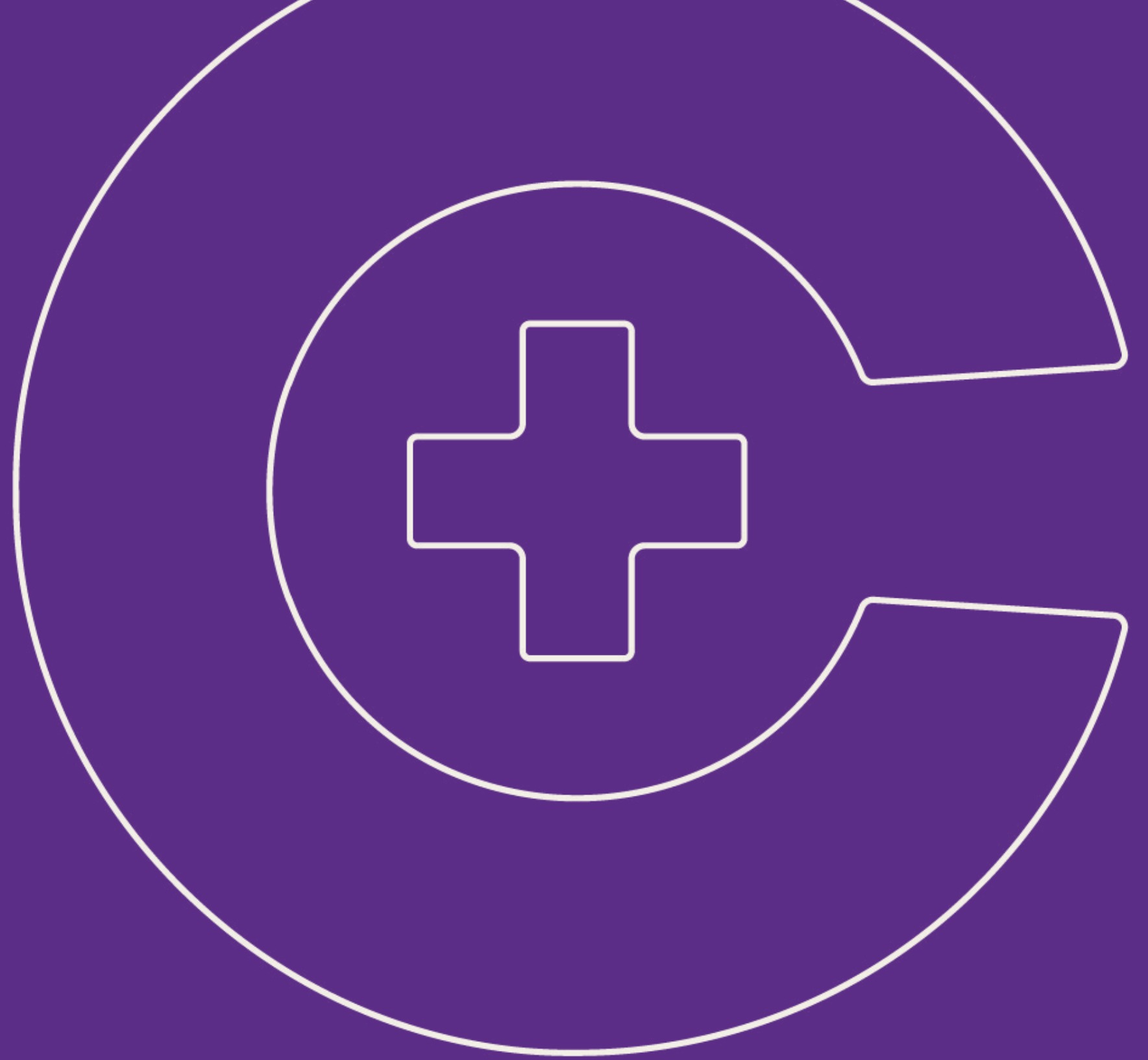
Mulige svar fra Bevillingsudvalget:

- › støtteværdigt og bevilget, evt. med gode råd.
- › støtteværdigt og bevilget med betingelser.
- › støtteværdigt, men ikke bevilget. Evt. med gode råd.
- › ikke støtteværdigt, evt. med gode råd.

Bevillingsudvalget informerer sekretariatet om afgørelsen, hvorefter svaret videreføres til den danske organisation. Ved bevilling modtager partnerne et bekræftelsesbrev sammen med en underskrevet kontrakt, som indikerer det godkendte beløb, projekt- periode, budget samt evt. betingelser for bevillingen.

Forvaltning af

CKU-puljens ToRF-vindue

CKU har det overordnede faglige, økonomiske og administrative ansvar for forvaltningen af hele CKU-puljen, herunder ToRF-vinduet, over for Udenrigsministeriet. CKU skal derfor sikre sig, at indsatsen gennemføres på en administrativt betryggende og fagligt forsvarlig måde.

DANSKE ORGANISATIONERS ADMINISTRATIVE OG FORVALTNINGSMÆSSIGE ANSVAR

Medmindre den danske organisation er medlem hos CKU, varetager den danske organisation selv den økonomiske, administrative og faglige forvaltning af aktiviteter og projekter.

Kravene for at forvalte bevillinger fra CKU-puljens ToRF-vindue er:

- › Relevant faglig og organisatorisk kapacitet samt erfaring med tidligere projekter.
- › Erfaring og indsigt i det pågældende land, målgruppe og problemstilling.
- › Tilfredsstillende vurdering af tidligere projektforsløb.
- › m.h.t. monitorering, afrapportering, opfølgning og refleksion.

Ovenstående indgår i vurderingskriterie 1: *Vurderingen af Organisation, Partner og Samarbejdet.*

FORPLIGTELSE VED EGEN FORVALTNING

Den danske organisation forpligter sig som forvalter af en bevilling til:

- › at påtage sig det fulde ansvar for, at bevillingerne bliver forvaltet efter reglerne og i overensstemmelse med det grundlag, de er bevilget på.
- › at pengene bliver brugt til de formål, der er beskrevet i ansøgningen.
- › at de økonomiske forretningsgange hos partneren er betryggende, at der er en forsvarlig intern kontrol, og at bogføring og regnskab er i overensstemmelse med god bogførings- og regnskabsskik.
- › som bevillingsmodtager at hæfte for udbetalte projektmidler, der ikke kan aflægges behørigt regnskab for.
- › at yde faglig vejledning til partneren i forbindelse med implementeringen, således at aktiviteter og tidsplaner løbende justeres for at sikre, at ud-

viklingsindsatsens målsætninger realiseres i overensstemmelse med den godkendte projektansøgning

- › at aflægge tilsyn minimum én gang i løbet af projektperioden
- › at foretage halvårlig rapportering til CKU
- › at opsamle og dele erfaring og læring.

Se CKU's forvaltningsvejledning til de danske organisationer på www.cku.dk/fagligraadgivning, hvor krav til forvaltning og administration af bevillinger er nærmere beskrevet.

ADMINISTRATIONSTILSKUD

Den danske organisation modtager et administrationstilskud i henhold til gældende retningslinjer fra Udenrigsministeriet. Beløbet skal dække omkostninger i forbindelse med administrationen og forvaltningen af bevillingen. I forvaltningsvejledningen fremgår det, hvilke udgifter administrationstilskuddet kan dække.

TILBUD OM FAGLIG BISTAND

CKU tilbyder faglig sparring og vejledning i forbindelse med udarbejdelse af ansøgning, implementering og opsamling af erfaringer.

Danske organisationer og deres partnere har ret til:

- › én faglig konsultation i ansøgningsfasen og én faglig kommentering på ansøgningen.
- › sparring i forbindelse med tilbagemelding på indsendelse af statusrapport.
- › deltagelse i CKU's referencegruppe for tros- og religionsfrihed

Derudover tilbyder CKU at facilitere partnerskabsaktiviteter og kapacitetsudvikling af partneren m.m. Dette aftales i forhold til organisationernes konkrete ønsker og behov samt sekretariatets konkrete muligheder.

Konsulenttydelser som disse, eller anden faglig rådgivning fra sekretariatet, kan tilkøbes efter gældende fastsatte timesatser.

YDERLIGERE STØTTEMULIGHEDER FRA CKU

ANDEN ØKONOMISK STØTTE

Danske organisationer kan foruden CKU-puljens ToRF-vindue søge støtte gennem følgende puljer, som CKU forvalter:

- › Genbrug til Syd
Renovering og forsendelse af brugt udstyr fra Danmark til partner i syd.
- › Skolepenge
Delvis refusion af skoleudgifter for børn af udsendte til udviklings- og humanitært arbejde gennem private organisationer.

Se retningslinjer for de enkelte støttemuligheder på www.cku.dk/projektstoette

Om Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde

Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling (CKU) er et ressourcecenter for kirkeligt udviklingssamarbejde. CKU er en paraplyorganisation for 38 kirker og kirkelige organisationer i Danmark, som samarbejder med trosbaserede partnerorganisationer over hele verden om udvikling.

VISION, VÆRDIGGRUNDLAG OG IDENTITET

CKU's vision er et håb om en bedre verden præget af ligeværd, bæredygtighed, ejerskab for egen udvikling, fred og retfærdighed.

CKU's værdigrundlag er forankret i det kristne livs- og menneskesyn og har fokus på mulighederne for forvandling gennem en mere retfærdig verden, forsoning og genoprettede relationer, samt myndiggørelse gennem diakoni.

CKU's ROLLER

CKU har tre forskellige roller som gensidigt understøtter hinanden:

- › Projektstøtte (puljeforvaltning, rådgivning og kapacitetsudvikling) giver erfaringer til gavn for videntcenteret og samtidig eksempler og track record til gavn for talerørsarbejdet.
- › Talerør (fortalervirksomhed og netværkssamarbejde). Fortalervirksomhed danner politisk og økonomisk grundlag for projektstøtte samt netværkssamarbejde til gavn for videntcenteret.
- › Videntcenter (læring og evidens) udvikler redskaber og tilgange til gavn for projektstøtte og evidens og studier til gavn for talerørsarbejdet.

Offentliggjort januar 2021 af:

CENTER FOR KIRKELIGT UDVIKLINGSSAMARBEJDE

Peter Bangsvej 5B, 2000 Frederiksberg,
Tel. +45 3961 2777, info@cku.dk,
www.cku.dk

Pictures: Filip Buff Pedersen, Lars Udsholt, Peggy und Marco Lachmann-Anke (Pixabay), Sasin Tipchai (Pixabay), Aleks Meigen (Pixabay), Alex Strachan (Pixabay).